

Motion till riksdagen 2020/21:1027

av **Solveig Zander (C)**

En tobaksfri uppväxt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra bruket av tobak och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En av de viktigaste förutsättningarna för att förebygga tobaksbruk bland ungdomar är att den miljö de vistas i är tobaksfri och att vuxna är tobaksfria förebilder. Enligt tobakslagen (1993:581) ska alla skolgårdar i Sverige vara rökfria dygnet runt och oavsett vem brukaren är. Tobakslagen är till för att skydda barn och ungdomar från tobakens hälsoskadliga effekter. Lagstiftningen är tydlig men färsk rapporter visar att våra skolgårdar inte är rökfria. Brukarna är både barn och vuxna.

Enligt WHO arbetar man för att skydda unga från att ingen ska börja använda tobak. Men tobak och nikotinindustrin driver kampanjer och syftet är att locka de yngre. Har man väl hamnat i nikotinets våld blir man lätt fast. Har man en gång börjat är chansen stor att man blir kvar.

Socialdepartementet arbetar med att ta fram underlag till en ny nationell ANDT-strategi och där måste tobaksförebyggande insatser finnas med. I den första tobakslagens om

kom 1993 står det ”rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn och ungdom”. 1994 kom ett tillägg: ”samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem”. 2011 beslutade Sveriges riksdag om ett övergripande mål för den samlade ANDT-politiken: ”Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk.”

En viktig insats för att skydda barn och unga från tobaksrök är kommunernas tillsyn av rökfria skolgårdar. För att vi ska uppfylla målet om en rökfri skoltid måste tillsynen bli bättre. Regelverket för skolorna måste bli tydligare och mer krävande om vi ska uppnå 0-tolerans. Skolgårdarnas utformning har betydelse, tecken på rökning i och runt skolgårdarna måste observeras och snus eller e-cigarett måste också förbjudas. Det betyder att skolgårdarna behöver byggas om och göras trevligare och svårare att kunna ”gömma sig på”, eller kunna avlägsna sig från skolgården.

Vill vi och menar vi allvar med att hindra barn och unga från nikotin behöver vi vidta åtgärder. Tobak i alla former är farligt och fler personer avlider varje år på grund av bruk med tobak. Något som kostar stora pengar inom vården. Dessa pengar kan användas till viktigare insatser i vården. Låt oss sätta stopp för nikotinbruk.

Solveig Zander (C)